

TREFNU A BWRW ATI

- CANLLAW GWEITHREDU YN OFALUS
- FFURFLEN GOFRESTRU AR GYFER GWIRFODDOLWYR
- CANLLAW YMARFEROL AR GYFER DELIO Â JAC Y NEIDIWR
- POSTER CYMRYD RHAN

Canllaw Ymarferol ar gyfer Difa Jac y Neidiwr

Rhan o Becyn Cymorth y Jac y Neidiwr

1 o 4

A yw'r planhigyn yma yn broblem go iawn?

Ydy. Mae'r Jac y Neidiwr yn Rhywogaeth Estron Goresgynnol, sydd nawr i'w weld ar lawr gwlad yn y DU ac sy'n cael ei ystyried mewn nifer o wledydd fel planhigyn sy'n bla. Mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn rhestru'r Ffomlys fel un o'r 'deg rhywogaeth goresgynnol mwyaf difäol a chostus'.

Cyflwynwyd y planhigyn estron goresgynnol yma i'r DU ym 1839 ac mae'n ymledu drwy'r hadau sydd yn cael eu rhannu gan y gymuned garddio a chadw gwenwyn a thrwy gyrsiau dŵr lle y mae hadau yn egino yn y glannau mwdlyd. Yn perthyn i'r Busy Lizzie, dyma ein planhigyn blynyddol talaf, yn tyfu 2-3 metr o uchder, gyda nifer o flodau pinc sy'n aroglu'n hyfryd. Mae'n blanhigyn sy'n tyfu ymhlith y cyflymaf, dipyn yn fwy cyflym na'r rhywogaethau cynhenid, a hynny er mwyn dominyddu ardal mewn un tymor. Pan ddaw'r rhew am y tro cyntaf yn yr hydref, mae'n marw gan adael glannau heb flodau sydd yn medru cael eu herydu'n hawdd. Mae'r planhigyn yn hapus yn tyfu mewn amryw o amodau ond mae'n hoffi amodau llaith, mewn bach o gysgod sydd ger cyrsiau dŵr a choetiroedd llaith. Felly, mae nentydd, gwlyptiroedd a choetiroedd yr Afon Gwy yn cynnig cartref perffaith!

O dan y Ddeddf Bywyd Gwylt a Chefn Gwlad, mae'n drosedd i blannu neu achosi'r Jac y Neidiwr i dyfu yn y gwylt. Mae'r hadau yn wastraff a reolir.

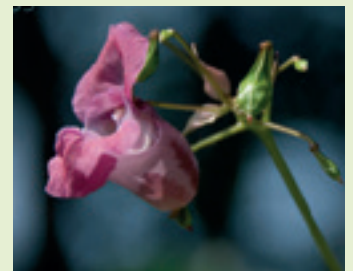
Sut i ddifa'r Jac y Neidiwr

Coesai tal, coch a llawer o flodau pinc

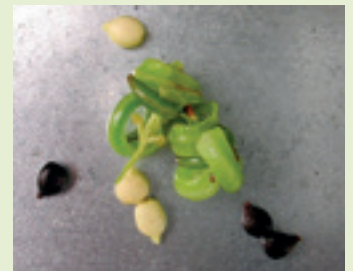
Eginblanhigion

Flower and pod

Dail pigfan, 3 mewn troellen

Pod hadau, hadau aeddfed (du) ac anaeddfed (gwyn)

Sut mae mor llwyddiannus?

- Mae tymor blodeuo hir gan y Jac y Neidiwr (Mehefin – Hydref) ac mae'r pryfed peillio yn ffafrio'r blodau yma dros y blodau cynhenid. Mae hadau'n cael eu creu rhwng Gorffennaf a Hydref.
- Mae'r codennau yn ffrwydro ar agor, gan deithio hyd at saith metr ym mhob cyfeiriad! Mae pob planhigyn yn creu rhwng 600 a 2,500 o hadau ac mae modd eu cludo yn y dŵr, gan ddynion a bywyd gwylt.
- Mae hadau yn medru goroesi am 2 flynedd yn y pridd tan ddaw'r amodau cywir i ganiatáu iddynt dyfu.
- Mae egino yn medru digwydd fel rhywbeth torfol neu dros sawl mis (Chwefror – Gorffennaf).
- Mae hadau yn tyfu'n gyflym ac yn taflu cysgod dros rhai planhigion sydd wedyn yn marw yn sgil diffyg haul.
- Mae astudiaethau yn dangos bod y Jac y Neidiwr yn effeithio ar ansawdd y pridd, a'n atal planhigion cynhenid rhag ail-dyfu.
- Mae'r rhagolygon yn nodi y bydd newid hinsawdd yn arwain at fwy o law a llifogydd, sydd yn addas ar gyfer Jac y Neidiwr.

Ni allwn ni fforddio anwybyddu hyn.

Yn ffodus, mae'n bosib tynnu'r Jac y Neidiwr o'r ddaear wrth ei wreiddiau yn weddol hawdd ac mae'r hadau ond yn hyfyw am tua 2 flynedd. Mae gwneud hyn yn aml felly yn medru helpu atal y planhigyn rhag ymledu. Os ydych yn gweld Jac y Neidiwr yn eich gardd neu ar eich tir, neu ar hawliau tramwy cyhoeddus neu ar ochr y ffordd (a bod yr amodau yn ddiogel i chi) – darllenwch y cyngor isod.

Mae angen ysbryd cymunedol i gael gwared ar y planhigyn yma sy'n bla.

Os yw'n tyfu yng ngardd eich cymydog, dywedwch wrthynt, esboniwch y sgil-ffaith a chynigiwch help iddynt ei reoli. Os ydych yn dirfeddiannwr lleol sydd yn cael trafferth yn ei reoli, gofynnwch i'ch ffrindiau a chymdogion i'ch helpu. Os ydych am ddod â'ch cymdogion at ei gilydd i ddifa'r planhigyn hwn ar hyd y llwybrau cerdded, llwybrau ceffyl lleol neu safleoedd lleol eraill, cysylltwch gyda ni. Rydym yn medru'ch helpu i drefnu'r grŵp a ...

... a dewch i fwrw golwg ar ein Pecyn Cymorth ar gyfer Difa Jac y Neidiwr, wedi ei ddylunio ar gyfer (a gan) grwpiau gweithredu cymunedol.

Available to download from www.wyevalleyaonb.org.uk or contact us to request a hard copy

Trefnu Parti Difa'r Jac y Neidiwr

- **Dewsiwch safle** lle y byddwch yn gwneud gwahaniaeth – ewch i'r dudalen nesaf. Sicrhewch gefnogaeth y tirfeddiannwr (mae ffurflen ganiatâd yn rhan o'r Pecyn Cymorth) er mwyn medru cael mynediad at y planhigyn.
- **Cwblhewch Asesiad Risg (AR)** - sicrhewch eich bod wedi nodi'r peryglon a sut i reoli'r rhain - mae esiampl i'w gweld yn ein Pecyn Cymorth.
- **Trefnwch ddyddiad a lledaenu'r gair** - defnyddiwch bosteri (mae esiampl yn y Pecyn Cymorth) a'r cyfryngau cymdeithasol er mwyn hyrwyddo'r grŵp. Gwahoddwch eich ffrindiau a chymdogion a chysylltwch ag eraill sydd â diddordeb e.e. Sefydliad y Menywod, grwpiau ieuencid, grwpiau pontio.
- **Cynlluniwch eich diwrnod** - sicrhewch fod y teclynnau, lluniaeth a'r cit bioddiogelwch yn barod- ewch i'r rhestr yn y Pecyn Cymorth. Peidiwch â gorweithio eich gwirfoddolwyr; rydych am eu gweld yn dod i helpu unwaith eto!
- **Ar y diwrnod, arweiniwch y tim** – amlinellwch strwythur y diwrnod ac esboniwch pam fod y gwaith yn hanfodol ar gyfer bywyd gwylt. Rhowch wybod iddynt pryd i ddisgwyl egwyl ar gyfer seibiant. Ewch drwy'r Asesiad Risg, gan amlygu'r risgiau. Os oes unrhyw offer i'w defnyddio, yna esboniwch sut i wneud hyn yn ddiogel a dangos iddynt (gweler isod).
- **Cofnodwch eich gweithgareddau**- Tynnwch luniau cyn ac ar ôl gwneud y gwaith (mae ffurflen ganiatâd ar gyfer tynnu lluniau yn y Pecyn Cymorth) a chofnodi'r hyn sydd wedi ei gyflawni. Rhestrwch unrhyw wersi i lywio digwyddiadau'r dyfodol a rhannwch eich lluniau a newyddion gyda ni!
- **Dilynwch fesurau bioddiogelwch!** Wrth adael y safle, dilynwch y weithdrefn bioddiogelwch (gweler isod).
- **Gofalwch am eich gwirfoddolwyr** – Diolchwch i bawb a hyrwyddo digwyddiadau'r dyfodol. Os yn bosib, dathlwch hyn drwy drefnu digwyddiadau cymdeithasol e.e. barbeciw.

Difa'r Jac y Neidiwr

Rhan o Becyn Cymorth y Jac y Neidiwr

3 o 4

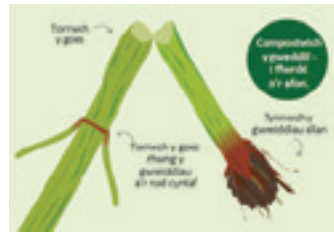
'Balsam bashing' yw'r arfer o dynnu Jac y Neidiwr lan o'r ddaear gyda'i wreiddiau a/neu dorri'r planhigion islaw'r nod isod gan ddefnyddio offer garddio er mwyn atal planhigion rhag ffurfio hadau.

Cyngor allweddol ar gyfer Difa Jac y Neidiwr

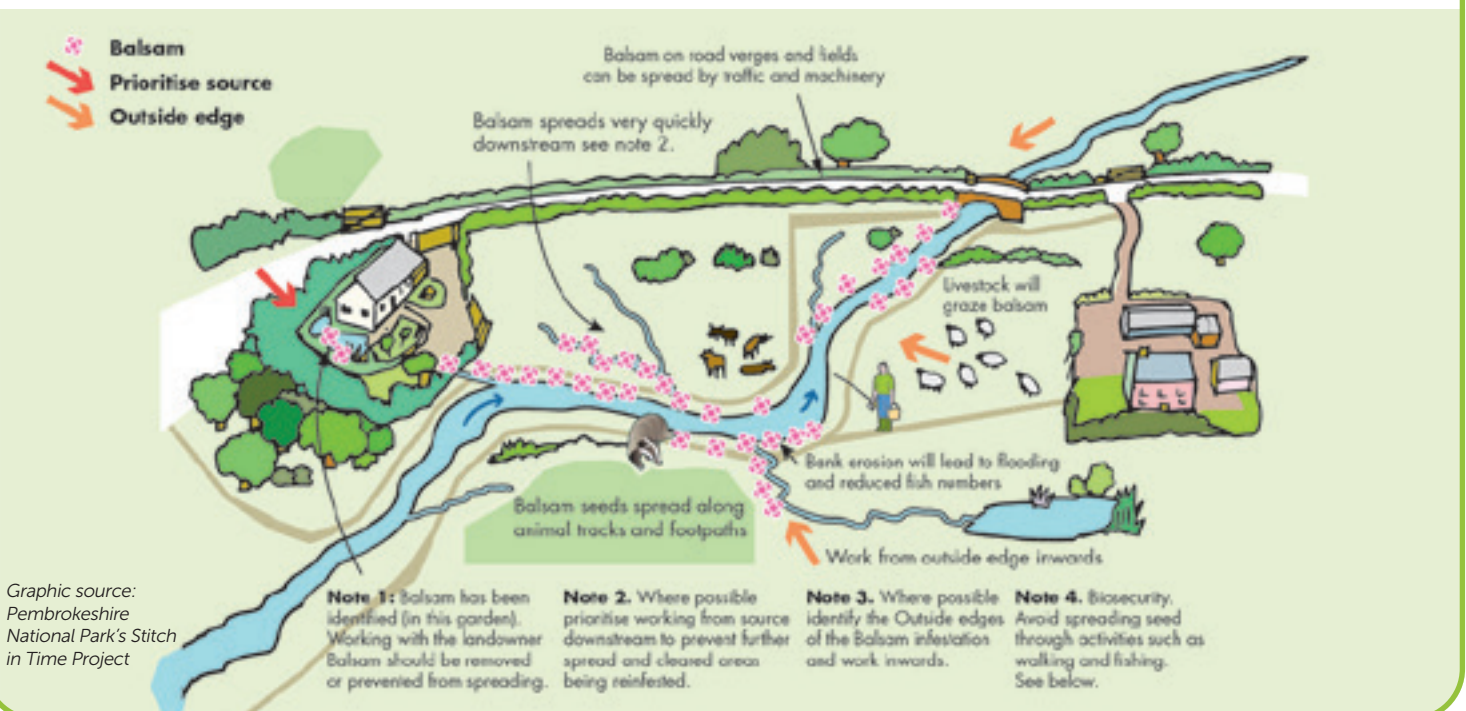
- ✓ Edrychwch o gwmpas er mwyn adnabod ffynhonnell yr hedyn (fel arfer y pwynt uchaf i fyny'r afon neu'r pwynt uchaf i fyny'r bryn) – gweler y diagram isod.
- ✓ What3Words – dyma ap ffôn mudol sydd yn ddefnyddiol i gofnodi safleoedd (a rhannwch hyn gyda ni).
- ✓ Mae'n werth tynnu'r planhigyn yma cyn bod y blodau'n ymddangos (Mai) neu wrth iddynt ddechrau blodeuo (Mehefin).
- ✓ Os ydych chi'n tynnu yn gynnar yn ystod blodeuo, plygwch y blodyn a'r hadau i mewn i fag plastig a'i dorri a'i osod yn y bag. Gadewch y blodyn a'r hadau ar y safle i bydru am y 3 mlynedd ddiwethaf. Mae'n anghyfreithlon i fynd â hyn o'r safle, ac eithrio i safle gwastraff trwyddedig a reolir.
- ✓ Nid yw'r gwreiddiau yn fwy nag ambell gentimetr. Daliwch y goes a chodi'r gwreiddiau drwy ei dynnu. Os yw'n torri uwchben y nod isaf, rhowch gynnig arni!
- ✓ Torrwch y goes rhwng y gwreiddiau a'r nod gwaelod.
- ✓ Os yw'r ardal yn fawr a'n rhy anodd ei rheoli, yna defnyddiwch offer garddio ond torrwch islaw'r nod

isaf er mwyn atal y planhigyn rhag ailgyfy (os yn cael eu torri uwchben y nod gwaelod, bydd y planhigyn yn mynd ati i dyfu llawer o hadau). Mae torri'r planhigyn yn mynd i atal hadau rhag ail-gynhyrchu, yn rhoi ychydig o amser i chi gynllunio sut i ddelio gyda hyn.

- ✓ Gadewch unrhyw blanhigion sydd wedi eu tynnu ar y safle i bydru. Os yw'n llaith, efallai y bydd y planhigyn yn ailgyfy, ac felly, dylech eu hongian dros glogwyni neu ganghennau fel eu bod yn sychu. Sicrhewch fod hyn i ffwrdd o'r cyrsiau dŵr er mwyn eu hatal rhag blocio. Ewch i edrych ar y domen er mwyn sicrhau nad yw planhigion yn gwreiddio neu'n blodeuo.
- ✓ Bydd angen gwneud gwaith pellach gan fod golau'r haul yn rhoi hwb i'r hadau dyfu.
- ✓ Mae gwneud hyn yn fisol yn mynd i'ch helpu i lwyddo gyda'r dasg.

Mae nodi sut y mae'n ymledu yn allweddol

Mae cymunedau ar hyd Dyffryn Gwy yn gweithredu. A fyddwch yn ymuno â hwy?

Mae tynnu neu dorri un planhigyn Jac y Neidiwr cyn ei fod yn blodeuo yn medru helpu lleihau'r nifer o hadau yn y pridd, rhwng 600 a 2,500 o hadau. Felly, mae pob dim yn medru helpu.

Wedi syrffedu ar ôl gweld y planhigyn yma sy'n bla yn ymledu dros yr haf, mae mwy a mwy o gymunedau yn gweithredu. Dyma rai esiamplau o Ddyffryn Gwy:

Gweithredu ar draws y dalgylch: dros 3 mlynedd, mae'r Grŵp Llwybrau Troed North a'r Dalgylch, wedi mapio a difa'r planhigyn hwn ar draws y dalgylch Manor Brook sydd yn bwydo'r Afon Gwy yn Whitebrook. Mae meysydd a oedd wedi eu heffeithio gan y planhigyn nawr yn noddfeydd ar gyfer bywyd gwyllt, gan ddangos fod y math hwn o waith yn llwyddiannus.

Achub cynefinoedd pwysig: roedd cymuned (a chymdogion) Brockweir dros 4 diwrnod yn 2021 wedi dod ynghyd er mwyn atal y planhigyn rhag ymledu mewn dolydd a choetiroedd cyfoethog ac ail-hawlio'r Afon Gwy ar gyfer bywyd gwyllt. Cliriwyd mwy na 3km o Jac y Neidiwr. Mae yna gynlluniau i fynd yn ôl i'r safleoedd yma a symud i safleoedd newydd yn rhannau uchaf y dalgylch.

Ail-hawlio amwynderau allweddol eraill: I fyny o AHNE Dyffryn Gwy, mae Cymdeithas Cymunedau St James a Bartonsham wedi bod yn gweithio i godi ymwybyddiaeth a lefelau o ymgysylltu gyda glannau afon Henffordd, gan ddechrau yn Bishop's Meadow a mynd i lan yr afon tra'n cefnogi Cyfeillion Bartonsham Meadows i fynd i'r afael gyda Jac y Neidiwr yn Bartonsham Meadows, gorfodir i'r dwyrain o Henffordd, lle y mae'r Gwy yn symud rhwng Pontydd Victorian a Canary.

Cefnogi tirlfeddianwyr a thrigolion lleol: Mae trigolion Llandogo yn bwriadu tynnu'r planhigyn o'u pentref hyfryd, gan weithio o'r ucheldiroedd sydd wedi eu heffeithio fwyaf a mynd i lawr tuag at yr Afon Gwy. Byddant yn helpu trigolion a thirfeddianwyr i glirio gerddi, llwybrau a chaeau.

Os hoffech gael eich cefnogi i drefnu grŵp gweithredu lleol neu os am drefnu digwyddiad un-tro, ewch i'n gwefan i lawrlwytho'r Pecyn Cymorth (a ysgrifennwyd ar gyfer (a gan) grwpiau gweithredu lleol) a chysylltwch gyda ni er mwyn ein hysbysu ni am eich cynlluniau www.wyvalleyaonb.org.uk

Y gymuned yn difa Ffromlys yn Brockweir

Bydd bioddiogelwch da yn sicrhau nad ydych yn lledaenwr!

Er mwyn sicrhau nad ydym yn cyfrannu'n bersonol i'r broblem tra'n mwynhau cefn gwlad, yna cofiwch y mantra Edrych, Golchi, Sychu':

EDRYCH

Edrych eich offer, esgidiau a'ch dillad am fwyd, anifeiliaid dyfrol neu hadau'r planhigyn. Tynnwch unrhyw beth yr ydych yn ei weld a'i adael ar y safle. Mae brws, neu 'hoof pick', yn ffordd wych i dynnu'r hadau oddi ar yr esgidiau neu olwynion eich cerbyd cyn symud i ardal lle nad yw'r planhigyn yn tyfu.

GOLCHI

Golchi bob dim gymaint ag sydd yn bosib gan dalu sylw i ardaloedd sydd yn llaith neu'n anodd eu cyrraedd. Defnyddiwch ddŵr twym os yn bosib.

SYCHU

Sychu bob dim am gyn hired ag sydd yn bosib cyn eu defnyddio rhywle arall gan fod rhai planhigion ac anifeiliaid goresgynnol yn medru goroesi am fwy na phytnefnos mewn amodau llaith.

Mae'r canllaw hwn yn ffurfio rhan o'r Pecyn Cymorth Gweithredu yn Erbyn Jac y Neidiwr a grëwyd gan Uned AHNE Dyffryn Gwy ar gyfer y Prosiect Rhywogaethau Goresgynnol Gwy. Mae'r prosiect wedi ei gefnogi gan Grŵp Llwybrau Cereded North a'r Dalgylch, Parc Cenedlaethol Arfordir Si Benfro, Ymddiriedolaeth Bywyd Gwyllt Swydd Efrog, Rhwydwaith Ecolegol Dygn Cymru, ac Ysgrifenyddiaeth Rhywogaethau Esgynnol Prydain Fawr. Mae uned TAHNE Dyffryn Gwy wedi derbyn cyllid ar gyfer rheoli rhywogaethau estron drwy Gronfa Hwb ar gyfer Bioamrywiaeth Severn Trent, Cronfa Rhwydweithiau Natur y Loteri Genedlaethol a Chyfoeth Naturiol Cymru, Cronfa Dygnwch Bioamrywiaeth ac Ecosystemau.

Trywydd ar gyfer Difa Jac y Neidiwr

Cadarnhewch a oes nodwedion gwarchoddedig gan eich safle e.e. SodDGA neu os yw'n Gadwraeth Natur a gofynnwch am y caniatâd angenrheidiol

Y Camau Cychwynnol

- CHWERROR**
1. Cysylltwch gyda'ch gwirfoddolwyr
 2. Gwahoddwch recriwtiaid newydd - defnyddiwch y cyfryngau cymdeithasol, hysbysfyrddau cymunedol, e-byst ayla

Ewch i wirio'r Pecyn Cymorth llaw sydd yn cynnwys pethau defnyddiol fel ffurflen ganiatâd ar gyfer tîrfeddianwyr, asesiad risg, rhestr o'r offer, posteri, taflenni cofrestru gwirfoddolwyr.

Dewiswch safle

1. Cysylltwch â'r tîrfeddianwr a chynnig cefnogaeth eich grŵp
2. Bydd angen sicrhau caniatâd ysgrifenedig i fynd ar y tir er mwyn delio gyda'r Jac y Neidiwr
3. Rhowch wybod i'r tîrfeddianwr am yr hyn sy'n digwydd a'i gefnogi

YN GYNNAR YN EBRILL

Trefnwch yr Elfen Weinyddol

1. Nodwch pwy sy'n medru cynnig Cymorth Cyntaf (os oes angen)
2. Cwblhewch yr holl asesiadau diogelwch
3. Cadarnhewch ddyddiadau, amseroedd a lleoliadau

YN GYNNAR YM MAI

- ## Lledaenwch y Gair!
1. Defnyddiwch booster, taflenni, y cyfryngau cymdeithasol er mwyn hyrwyddo eich digwyddiad
 2. Ewch ati i wahodd ffrindiau, teulu, cymdogaion
 3. Cysylltwch â grwpiau cymunedol eraill (Sefydliad y Menywod, Dug Caeredin, Rotari, grwpiau ieuencid, grwpiau Pontio)

CANOL-DIWEDD EBRILL

Cynlluniwch eich digwyddiadau

1. Cadarnhewch fod yr holl offer a'r cit gennyh (gan gynnwys y cit bioodiogelwch)
2. Gwiriwch fod eich gwirfoddolwyr yn frwdfrydig, yn fodlon ac yn medru bwrw ati
3. Gwiriwch y logisteg - lluniaeth, teithio, rhagolygon ar gyfer y tywydd "

DIFA JAC Y NEIDIWRI!

1. Cyflwynwch eich hun, amlinellwch strwythur y diwrnod, esboniwch pam fod rheoli Jac y Neidiwr mor hanfodol ar gyfer bywyd gwyllt
2. Rhowch wybod i bawb pryd fyddant yn debygol o gael egwyl
3. Dylech fynd drwy'r Aseiad Risg. Os yn defnyddio offer, esboniwch sut i'w defnyddio'n ddiogel
4. Cofnodwch eich gweithgareddau - lluniau, fideos (gan sicrhau eich bod wedi derbyn caniatâd y gwirfoddolwyr)
5. Dilynwch y gweithdrefnau Bioddiogelwch pan fydd pawb yn gadael y safle
6. Diolchwch i bawb am eu hymdrech
7. Hyrwyddwch unrhyw ddiwyddiadau tebyg ar gyfer y dyfodol.
8. Dathlwch gyda digwyddiad cymdeithasol neu farbeciw
9. Rhannwch eich llwyddiannau a'r gwersi sydd wedi eu dysgu gyda grwpiau eraill

CANOL-DIWEDD MAI

(a gwnewch hyn bob mis er mwyn cael yr effaith fwyaf)

Ar gyfer Grwpiau Gweithredu Lleol

Iechyd a diogelwch, lles ac yswiriant fel arfer yw'r elfennau llai diddorol o wirfoddoli ond rhaid buddsoddi ychydig o amser yn ystyried hyn cyn mynd ati i weithio yn yr awyr agored.

Mae'r Gweithgor Iechyd a Diogelwch yn datgan:

Os ydych yn gwirfoddoli, naill ai fel unigolyn neu fel rhan o grŵp cymunedol na sydd yn meddu ar unrhyw gyflogeion, yna ni fydd y gyfraith iechyd a diogelwch fel arfer yn berthnasol i chi. Fodd bynnag, dylech ymgymryd â'ch rôl yn ddiogel ac ystyried unrhyw ganllawiau gan y llywodraeth leol. Er enghraifft, dylai grŵp cymunedol o wirfoddolwyr sydd yn gweithio ar dynnu Jac y Neidiwr a chasglu sbwriel wirio gyda'r awdurdod lleol a oes yna unrhyw gyfyngiadau, fel osgoi priffyrdd cyhoeddus.

O dan y gyfraith gyffredin, mae mudiadau gwirfoddol a gwirfoddolwyr unigol yn meddu ar ddyletswydd o ofal i'ch gilydd ac i bawb sydd o bosib yn cael eu heffeithio gan eu gweithgareddau. Mewn rhai achosion, bydd pobl yn medru mynd â chi i'r llys gan hawlio iawndal fel rhan o'r gyfraith gyffredin os ydynt yn cael eu niweidio yn sgil esgeulustod e.e. gwirfoddolwr yn anafu rhywun sy'n cerdded heibio os yw cangen yn disgyn wrth iddynt dorri'r coed.

Iechyd a Diogelwch

Fel llawer o weithgareddau cadwraeth yn yr awyr agored, mae rheoli Jac y Neidiwr yn medru golygu eich bod yn mynd oddi ar y llwybrau arferol gyda risg gynyddol o ddamweiniau. Mae yna gyfrifoldeb, yn sgil dyletswydd gofal sy'n rhan o'r gyfraith gyffredin, i ddeall a chyfathrebu'r agweddau iechyd a diogelwch sydd yn rhan o'ch tasgau. Mae'r Pecyn Cymorth Jac y Neidiwr yn cynnig ffurflenni er mwyn helpu gyda hyn:

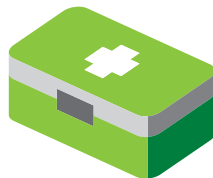
Ffurflen Asesu Risg

Help gydag adnabod y peryglon a'r risgiau sy'n rhan o'r dasg a'r mesurau i leihau unrhyw risgiau a delio ag argyfyngau. Mae yna esiampl o asesiad risg sydd wedi ei gwblhau a ffurflen wag i chi ei chwblhau.

Ffurflen Asesu Lles

Help gyda mynd i'r afael ag agweddau o les e.e. ble i olchi dwylo neu mynd i'r toiled yn ystod tasgau. Mae asesiad lles sydd wedi'i gwblhau wedi'i ddarparu ac mae un gwag i chi ei ddefnyddio.

Er mwyn bod yn ddiogel, rydym yn awgrymu bod un o'r grŵp yn meddu ar gymhwyster Cymorth Cyntaf cyfredol.

Bydd eich Cydlynnydd Gwirfoddoli yn yr awdurdod lleol yn medru'ch helpu gyda'r hyfforddiant neu'r costau ar gyfer hyfforddiant. Cysylltwch gyda ni os oes angen mwy o wybodaeth.

Mae yna Becyn Cymorth defnyddiol hefyd sy'n nodi'r hyn y byddwch chi a'ch grŵp ei angen ar gyfer trefnu digwyddiad llwyddiannus a diogel.

Yswiriant Atebolwydd Cyhoeddus

Nid oes cyfraith yn datgan bod rhaid i chi brynu yswiriant ar gyfer digwyddiad gwirfoddol neu gymunedol, ond rhaid mabwysiadu arferion da ac efallai eich bod am yswirio'r grŵp rhag ofn bod rhywbeth yn mynd o'i le h.y. rhywun yn hawlio iawndal am anaf a gafwyd tra'n gwirfoddoli gyda chi.

Mae'r Gweithgor Iechyd a Diogelwch yn datgan:

Weithiau, mae corff arall, fel Cyngor lleol neu rhywun yr ydych yn cysylltu gyda hwy (fel tîr feddiannwr y tir lle mae'r digwyddiad yn cael ei gynnal) yn dweud eich bod angen yswiriant atebolwydd cyhoeddus.

Os felly, gallwch ofyn pam fod angen hyn gan nad yw'n ofynnol yn ôl y gyfraith. Weithiau, bydd arwyddo ymwrthodiad yn ddigonol ac nid oes angen prynu yswiriant. Os ydych yn hurio offer, yna gwiriwch gyda'r cwmni hurio os yw'r telerau yn cynnwys unrhyw yswiriant a darllenwch yr amodau yn fanwl (yn enwedig unrhyw eithriadau).

Os oes unrhyw fusnesau allanol yn darparu gwasanaethau, fel bwyd, dylech wirio eu bod yn meddu ar yswiriant a'i fod mewn grym ar ddiwrnod y digwyddiad.

Os ydych yn teimlo bod angen Yswiriant Atebolwydd Cyhoeddus, dylech ystyried dau opsiwn:

1) Ymuno gyda grwpiau lleol eraill neu'ch cyngor cymuned/cyngor plwyf

Ceisiwch gadarnhau a oes yna ganolfannau lleol ar gyfer gwirfoddolwyr, cwmnïau buddiannau cymunedol neu elusennau, cadwraeth lleol neu grwpiau glanhau, sydd eisoes wedi trefnu yswiriant ar gyfer gwaith gwirfoddoli. Gofynnwch a oes modd i chi ymuno gyda hwy a bod yn rhan o'u polisi.

Mae rhai cynghorau cymuned/plwyf yn cynnig yswiriant ar gyfer wardeniaid llwybrau troed gwirfoddol lleol ac efallai eu bod yn medru ychwanegu eich grŵp at y polisi os ydych yn helpu cynnal a chadw'r llwybrau., er enghraifft yn tynnu Jac y Neidiwr ar hyd yr Hawliau Tramwy Cyhoeddus. Efallai y bydd eich Swyddog Gwirfoddolwyr yn y Cyngor Sir hefyd yn medru eich helpu gyda hyn, a chysylltwch gyda ni am fwy o wybodaeth.

2) Trefnu yswiriant ar gyfer eich grŵp

Dyma ddwy enghraifft o fudiadau yn darparu yswiriant ar gyfer gwaith gwirfoddoli yn yr awyr agored:

- Gwirfoddolwyr Cadwraeth: Os ydych yn aelod o Rwydwaith Cymunedol TCV (mae'n hawdd ymuno ac mae yna adnoddau cadwraeth gwych ar gael), rydych yn medru elwa o yswiriant gostyngedig gan Zurich. Bydd angen dyfynnu eich rhif aelodaeth TCV tra'n ffonio Zurich er mwyn cael amcanbris. Fel arall, bydd Zurich yn cynnig pecyn yswiriant ar-lein o £96 y flwyddyn ond nid oes gostyngiadau ar gael ar gyfer y pecyn. Mae'n cynnwys atebolwydd cyhoeddus, damweiniau personol, atebolwydd ar gyfer cyflogwyr, yswiriant ar gyfer cynnwys ayyb.
- Cadw Cymru'n Daclus: Maent yn cynnig Cynllun Yswiriant Grŵp Cymunedol, sy'n cynnig yswiriant sylfaenol i grwpiau sydd wedi eu ffurfio yn y 12 mis diwethaf. I grwpiau sydd wedi bodoli yn hirach na'r 12 mis diwethaf, maent yn gofyn am gyfraniad o £50/£35 tuag at gost yr yswiriant sylfaenol. Byddant am weld eich grŵp yn casglu sbwriel yn ogystal â'n gwneud tasgau cadwraeth.

Rydym yn croesawu eich adborth!

Mae diddordeb gennym i glywed am eich profiad o ran materion iechyd a diogelwch ac yswiriant sy'n ymwneud gyda gwirfoddoli, ac felly, cysylltwch gyda os gwelwch yn dda drwy ein tudalen Cysylltwch â ni www.wyvalleyaonb.org.uk

www.hse.gov.uk/voluntary/volunteers/volunteer-health-and-safety.htm

www.gov.uk/government/publications/can-do-guide-for-organisers-of-voluntary-events/the-can-do-guide-to-organising-and-running-voluntary-and-community-events#part-6-do-i-need-insurance

Ffurflen Gofrestru Gwirfoddolwyr

Ar Gyfer Grwpiau Gweithredu Lleol

ENW'R GRŴP GWEITHREDU LLEOL:

RHAN 1: MANYLION PERSONOL

ENW LLAWN: TEITL:

CYFEIRIAD:

..... COD POST:.....

RHIF FFÔN MUDOL: RHIF FFÔN YN Y DYDD:.....

CYFEIRIAD E-BOST:

GALWEDIGAETH:..... DYDDIAD GENI:

Er mwyn helpu ni ystyried
unrhyw addasiadau priodol sydd
eu hangen ac er mwyn eich
cefnogi chi'n well, rhannwch
unrhyw fanylion am anabledau
neu bryderon iechyd, fel ein bod
yn medru trafod hyn gyda chi.

RHAN 2: AMDANOCH CHI

Cefndir a Diddordebau: Nodwch
unrhyw fanylion yn gwyno. Mae
hyn yn medru cynnwys eich
sgiliau a phrofiadau, diddordebau
ac unrhyw brofiad blaenorol o
wirfoddoli.

Pam ydych am wirfoddoli
gyda'r grŵp hwn, a sut ydych yn
gobeithio elwa o hyn?

RHAN 3: MANYLION CYSWLLT MEWN ARGYFWNG

ENW:..... PERTHYNAS Â CHI:

CYFEIRIAD:

..... RHIF CYSWLLT:.....

RHAN 4: DIOGELU DATA

Mae angen y wybodaeth yr ydych wedi darparu er mwyn prosesu eich diddordeb i wirfoddoli gyda'r grŵp gweithredu lleol yma. Bydd yn cael ei gadw'n ddiogel ar gronfa ddata'r gwirfoddolwyr ac yn unol gyda'r Ddeddfwriaeth Diogelu Data.

Ticiwch y blychau os ydych yn hapus i'r grŵp gweithredu lleol gysylltu gyda dhi:

Ar e-bost Ar y ffôn Yn y post

Rwyf yn datgan fod y wybodaeth yr wyf wedi darparu, hyd y gwn i, yn gywir ac yn gyflawn.

LLOFNOD: DYDDIAD:

A ydych am fynd allan i'r awyr agored, gwneud gwahaniaeth i fywyd gwylt a chwrdd â ffrindiau newydd?

Mae eich grŵp gweithredu gwirfoddol lleol eich angen i gael gwared ar Jac y Neidiwr sydd yn ein hardal leol hyfryd.

Mae Jac y Neidiwr yn rhywogaeth estron goresgynnol sydd yn medru mygu ein planhigion cynhenid, meddiannu cynefinoedd sensitif a'n gwthio bywyd gwylt lleol o'r neilltu.

Rydym yn chwilio am wirfoddolwyr i'n helpu ni i reoli'r rhywogaeth ddifäol yma. Felly, os oes ambell awr sbâr gyda chi a'ch bod am wneud rhywbeth i helpu'ch ardal leol, cysylltwch gyda ni.

Mae modd darparu hyfforddiant ar sut i fapio a thynnu Jac y Neidiwr oddi yno.

Er mwyn cofrestru fel gwirfoddolwr:

Ffoniwch:

Ar:

E-bost:

Neu dewch o hyd i ni ar Facebook:

